

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ
 *Εσωτερικ. έτησια δρ. 50.000
 * Εξωτερικ. > 20.000
 * τριμηνος > 15.000
 *Εξωτερικ. Α.Χ. 2 ή δολ. 6

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ-ΘΕΑΤΡΟ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
 Συμφωνικόν τῶ ὄργανῶ δ παρ. 1
 τοῦ Α. Ν. 1092/1938
 Ἰστορικῆς - Ἐκδόσεως :
 Διευτ. Π. ΚΩΣΤΕΡΙΔΗΣ,
 Οἰκία Διαδόλου 18

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ - *Ἐκδόσις ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΒΡΥΔΙΟΥ 3
 Συντάσσεται ἀπὸ Ἐπιτροπῆ-Διευτῆ Π. ΚΩΣΤΕΡΙΔΗΣ-Ἐπι τῆς ἑλπίς Σ. ΠΕΤΡΑΣ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 19 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 2.500 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1950

ΕΝΑΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΣ ΑΡΝΗΤΗΣ ΤΟΥ VERDI

Τὸ Μάϊο τοῦ 1872, ὁ **Verdi** ἔλαβε ἀπὸ ἕναν ἀγνωστο τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

Reggio, 7 Μαΐου 1872

'Αξιότιμε **Ke Verdi**,

Στὶς 2 τοῦ μηνός, παρακινημένος ἀπὸ τὸ θόρυβο ποῦ γίνεται γύρω ἀπὸ τὴν ὄπερά σας **Aida**, ἐπῆγα στὴν **Parma**. Ἡ περιέργειά μου ἦταν τόσο μεγάλη, ποῦ εἶχα καθῆσει στὴ θέσι μου ἀρ. 120 μισὴ ὥρα προτοῦ ἀρχίσει ἡ παράσταση τοῦ ἔργου σας. Ἐθαύμασα τὴ σκηνοθεσία, ἔκουσα μ' ἐυχαρίστηση τοὺς ἐξαιρετικὸς κλλιτέχνες καὶ προσπάθησα νὰ μὴ χάσω τίποτε ἀπὸ τὸ ἔργο. Στὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἐρωτοῦσα τὸν ἐαυτὸ μου ἂν ἦμουν ἱκανοποιημένος. Ἡ ἀπάντησις ἦταν ἀρνητικῆ. Ἐγύρισα στὸ **Reggio** καὶ στὸ ταξίδι παρακολούθησα τὶς κρίσεις ποὺ ἔκαναν οἱ συναξιῶτάδες μου. Ὅλοι σχεδὸν συμφωνοῦσαν πὼς ἡ **Aida** ἦταν ἕνα ἔργο πρώτης γραμμῆς.

'Ἐτσι ποῦ ἤρθε τὸ κέφι νὰ ξαναδῶ τὸ ἔργο καὶ ξαναπῆγα στὶς 4 τοῦ μηνός πάλι στὴν **Parma**. Μὲ τὴν τόσο κοσμοσυρραφὴ χρειάστηκε νὰ κάνω ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ νὰ μπορέσω νὰ βρῶ μιά διακεκριμένη θέσι γιὰ πέντε λιρέττες γιὰ νὰ μπορέσω νὰ παρακολουθῶ με ἔνεση τὴν παράτασι. Κατάληξα στὸ ἀκόλουθο συμπέρασμα: ἡ ὄπερα δὲν περιεχεὶ ἀπολύτως τίποτε ποῦ νὰ ἐνθουσιάζῃ καὶ νὰ ἠλεκτρίζῃ. Ἐάν δὲν ἦταν τὰ μεγαλοπρεπῆ σκηνικά, τὸ κοινὸν δὲ θὰ μποροῦσε νὰ βασιτάξῃ ὡς τὸ τέλος.

Ἡ ὄπερά σας θὰ γεμίσι τὸ θέατρο μερικὲς φορὲς ἀκόμη κι' ἔπειτα θὰ μουχλιάσι στὶς βιβλιοθήκες. Μπορεῖτε τώρα νὰ φαντασθῆτε, ἀγαπητέ μου **Ke Verdi**, τὴ λύπη μου ποῦ ἐξόδεψα γι' αὐτὲς τὶς δυὸ παραστάσεις τριανταδύο λιρέττες. Ἄν τώρα προσθέσει καὶ τὴν ἐπιβαρυντικὴ περίπτωσι ποὺ ἐξαρτᾶται οἰκονομικὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένειά μου, τότε θὰ καταλόβατε ὅτι αὐτὰ τὰ χρήματα ταράζουν τὴν ἡσυχία μου σὺν ἕνα φοβερὸ φάντασμα. Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν εὐκρινῶς νὰ λάβετε τὸν κόπο νὰ μοῦ ἐπιστρέψετε τὸ ποσόν· νὰ ὁ λογαριασμός:

Ταξίδι στὴν Πάρμα μὲ τὸ τραῖνο	Λιρέττες 2,60
'Ἐπιστροφῆ	2,30
Θέατρο	8,00
'Ἐγκληματακὰ κακὸ δείπνο στὸ σιδηρο-	

δρομικὸ σταθμὸ	2,00
	Σύνολον 15,90
Τὸ ἴδιο ποσόν	× 2
'Ὀλικὸν ποσόν Λιρέττες	31,80

Μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ μὲ γλυτώσετε ἀπ' αὐτὴ τῆ' στενοχωρία σας χαίρειτ' ἐγκάρδια.

Bertani

Διεύθυνσις: **Prospero Bertani,**
 Via **San Domenico** No 5

Σὲ λίγες μέρες ὁ **Verdi** ἔγραψε στὸν ἐκδότη τοῦ τὸ **Ricordi**:

.... Μπορεῖτε βέβαια νὰ φαντασθῆτε, πὼς εἶμαι πρῶτος νὰ πληρώσω σ' αὐτὸν τὸ βλαστὸ τῆς οἰκονομίας τοῦ τοῦ μικροῦ λογαριασμοῦ ποῦ μοῦ στέλνει, γιὰ νὰ τὸν ὀσῶ ἀπὸ τὰ φαντάσματα ποῦ τὸν κυνηγοῦν. Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ τοῦ στείλειτε λιρέττες 27,80. Δὲν εἶναι βέβαια ὀλόκληρο τὸ ποσόν ποῦ γυρεύει, ἀλλὰ νομίζω πὼς θὰ περνοῦσε τὰ ὄρια ἂν τοῦ πληρώνα καὶ τὸ δείπνο του· μποροῦσε θυμαρία νὰ τρῶγε στὸ σπίτι του. Εἶναι αὐτονόητο πὼς πρέπει νὰ δώσι μιά ἀπόδειξι γιὰ τὰ χρήματα· ἔξω ἀπ' αὐτὸ σας παρακαλῶ ἀκόμη νὰ τοῦ ζητήσετε μιά γραπτὴ δῆλωσι ποῦ θὰ ἀναφῆρῃ σ' αὐτὴ πὼς ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσι νὰ μὴ ἐναντιοῦσι πιά καμιά ἀπὸ τὶς ὄπερές μου, γιὰ νὰ μὴ ἐκτεθῇ καὶ πάλι στὸν κίνδυνον νὰ τὸν κυνηγοῦνε φαντάσματα καὶ γιὰ νὰ μὴ πληρώσω πιά ἔξωθα ταξιδιοῦ!

Νὰ καὶ ἡ ἀπόδειξι:

Reggio 15 Μαΐου 1872.

'Ὁ ὀφειωνόμενος βεβαίωσθε ὅτι ἔλαβα ἀπὸ τὸ **Maestro Giuseppe Verdi** τὸ ποσόν τῶν 27,80 λιρετῶν ὡς ἀποζημίωσι γιὰ ἕνα ταξίδι στὴν **Parma** γιὰ ν' ἀκούσω τὴν ὄπερα **Aida**. Ὁ μάστρὸς ἐνόμισε ὅτι ἔπρεπε νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ αὐτὸ τὸ ποσόν, γιὰτὶ ἡ ὄπερά του δὲν ἦτανε τοῦ γούστου μου.

Δηλῶ συγχρόνως ὅτι σὶὸ μέλλον δὲ θὰ ἐπιχειρῶ κατένα ταξίδι γιὰ ν' ἀκούσω νέες ὄπερες τοῦ μαέστρου· ἐκτός ἂν θὰ ἀνελάμβανε ὄλα τὰ ἔξωθα γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ, ὁποιαδήποτε κι' ἂν θὰ ἦταν ἡ γνώμη μου γιὰ τὸ ἔργο του.

Πρὸς βεβαίωσιον τῶν ἀνωτέρω ὑπογράφω αὐτὸ τὸ σημεῖωμα ἰδιοχείρως.

Bertani Prospero

Μετάφρασις **Ε. Δ. Α.**